

Béérkezett könyvek

KOGNITÍV TUDOMÁNY

FODOR, JERRY A., PYLYSHYN, ZENON W.: *Minds without Meanings. An Essay on the Content of Concepts*. MIT Press, 2015, viii + 193 oldal, 30 USD

A két neves szerző polémikus könyve a fogalmi világról részben megismétli saját korábbi nézeteiket, arról, hogy az emberi elme sajátos reprezentációs építmény, melynek szerveződésében a kijelentéseknek van kitüntetett szerepük. Ugyanakkor egy újszerű naturalizmus mellett állnak ki. Ennek lényege, hogy a fogalmak korábbi kettős elméleteivel szemben, melyek Frege nyomán jelentésről és jelölétről beszélnek, valójában felépíthető egy olyan kognitív tudomány, mely a fogalmakat tejjességgel az észlelésben alapozza meg. Ehhez fő érveiket az észlelési kategorizáció és a tárgyfelismerés filozófiai elemzéséből merítik.

PSZICHOLOGIA

LACZKÓ KRISZTINA, TÁTRAI SZILÁRD (szerk.): *Elmélet és módszer. Nyelvészeti tanulmányok*. Budapest, Eötvös Collegium 2014, 450 oldal, ár nélkül

A 30 tanulmány a neves kollégium nyelvészetműhelyének előadásait mutatja be az utóbbi 3 évből. A pszichológusok számára is vannak benne érdekes anyagok. Gósy Mária beszédtervezési dolgozata mellett Svind Veronika afáziások nem-verbális eljárásait vizsgáló munkája közvetlenül érdekes. Számos társalgáselemzési és kognitív nyelvészeti munka – Hámori Ágnes a nevetésről, Kugler Nóra a nyelvi következtésekről, Tátrai Szilárd és Tolcsvai Nagy Gábor a szövegpragmatika kognitív megalapozásáról – sok nyelvi példát hozva azt is mutatják, milyen távol áll nálunk egymástól a nyelvészeti és a pszichológiai szövegtudomány.

NEVELÉSLÉLEKTAN

TURECEK, KATHARINA: *Le profil d'apprentissage. Un outil contre l'échec scolaire*. Párizs: Tom Pousse, 2015, 200 oldal, 19 EUR

Az osztrák fejlesztő neuropszichológus több nyelven megjelent kis könyve gyerekeknek (s szülőknek) szóló önellenőrző munka a tanulási profilról s a tanulás fejlesztésének gyakorlatairól. A tanulási profiljukat a gyermekek 5 dimenzióban azonosíthatják magukon. Ezek: a motiváció, az emlékezet, a tanulási stílus, a szervezés, az összpontosítás s a javítás. A tanulási, emlékezeti, motiváló gyakorlatok mind izgalmasok, valójában önfejlesztő játékok.

N. KOLLÁR KATALIN, RAPOS NÓRA (szerk.): *Tanár leszek. A társas, társadalmi viszonyok*. Budapest, Eötvös Kiadó, 2015, 181 oldal, http://www.eltereader.hu/media/2015/11/Tanar_leszek_READER.pdf

A 19 rövid írás valódi tanárközpontú segítség, mely a gyermekkor történetétől az osztályfőnöki órák vezetéséig ad főként pszichológiai és szociológiai támpontokat a tanárjelölteknek. Újszerű az akkulturáció elemzése, az iskola szükségességével kapcsolatos viták bemutatása. Ezt egészítik ki klasszikus iskolai témák, mint az alulteljesítés és a teljesítményromlás, az egyéni különbségek, a család és iskola kapcsolata s az iskolai szociometria bemutatása.

AZ ISKOLAPSZICHOLÓGIAI FÜZETEK ÚJ KÖTETEI

Elektronikusan ingyenesen is hozzáférhető néha rövid tanulmányok, néha teljes monográfiák az iskolai pszichológiai munka segítésére. Közös letöltési lapja <http://pedagoguskepzes.elte.hu/index.php/qdas/144-i2>. Ugyanakkor az egyes füzetek letöltési helyét is megadjuk

K. NÉMETH MARGIT, KOLLER ÉVA (2015): *Serdülőkor: Normatív krízis vagy deviancia?* ELTE PPK Iskolapszichológia Füzetek 33. sz., Budapest, Eötvös Kiadó, 31 oldal, http://www.eltereader.hu/media/2015/11/IP33_READER.pdf

Főként leíró bemutatása a serdülőkor jellegzetességeinek s lehetséges félresiklásainak, az iskolai kimaradásoktól az alkoholfogyasztásig.

PAJOR GABRIELLA (2015): „*Gyorsabban, magasabbra, bátrabban*” – *de hogyan? Teljesítménymotiváció iskolai környezetben*. ELTE PPK Iskolapszichológia Füzetek 34. sz., Budapest, Eötvös Kiadó, 71 oldal, http://www.eltereader.hu/media/2015/11/IP34_READER.pdf

A modern iskolai motivációs elméletek, az attribúció és erőfeszítés szerepnek részletes elemzése mellett egy hazai vizsgálatot s annak kérdőíves anyagát is részletesen bemutatja az iskolai ambíciók alakulásáról.

BERNÁTH LÁSZLÓ, N. KOLLÁR KATALIN, NÉMETH LILLA (2015): *A tanulási stílus mérése*. ELTE PPK Iskolapszichológia Füzetek 36. sz., Budapest, Eötvös Kiadó; Taskó Tünde Anna (2015): *Tanulási készségek és az alulteljesítés mérése – A KATT kérdőív*. ELTE PPK Iskolapszichológia Füzetek 36. sz. 121 oldal, http://www.eltereader.hu/media/2015/11/IP36_READER1.pdf

A kötet első tanulmánya először igen alaposan bemutatja a tanulási stílus a nemzetközi irodalomban létező elméleteit, a mezőfüggéstől a munkamemóriáig, majd Szitó Imre kérdőívnek sztenderdizálását adja meg. Taskó Tünde tanulmánya az alulteljesítés elméleteit tekinti át, majd a KATT kérdőívet, egy kognitív-affektív tanulási stílus kérdőívet, s használatának első eredményeit mutatja be.

SZABÓ ÉVA, FÜGEDI PETRA ANNA (szerk. 2015): *Társas készségeket fejlesztő kiscsoportos tréning – 12–18 évesek számára*. ELTE PPK Iskolapszichológia Füzetek 37. sz., Budapest, Eötvös Kiadó, 118 oldal, http://pedagoguskepzes.elte.hu/images/anyagok/iv4/Iskolapszichologia_Fuzetek_37.pdf

A kis kötet az iskolai konfliktusok elméletei köré csoportosítja a gyakorlati konfliktuskezelési eljárások bemutatását.

JÁRÓ KATALIN (2015): *Osztálytükör. Szociális kompetenciák fejlesztése és konfliktusrendezés csoportmódszerekkel*. ELTE PPK Iskolapszichológiai Füzetek 35. sz., Budapest, Eötvös Kiadó, 201 oldal, http://www.eltereader.hu/media/2016/02/IP35_READER.pdf

A kiváló monográfia Mérei Projekt néven mutatja be az iskolában használt hierarchikus több szempontú szociometriát, s azt, hogyan válik ez a felmérő módszer az iskolai közösségi beavatkozások inspirálójává. A közösségfejlesztő eljárások igen jól dokumentáltak.

KULTURÁLIS PSZICHOLÓGIA

PÁVA RITA: *Interkulturális, multikulturális oktatás alapjai*. Budapest, ELTE, 2015, 90 oldal, ár nélkül

Az interneten hozzáférhető kis brosúra érzékenyen nyújt bevezetést a migráció pszichológiájába, kitérve a magyar nemzeti statisztikákra is. A feladatlapok s egyéb oktatási anyagok segítik azt, hogy ez a társadalmilag érzékeny téma bekerüljön az iskola világába is.

RITTER ANDREA: *Melegek Ismeretlen ismerősök a 21. században*. Budapest, Corvina, 2014, 160 oldal, 2960 Ft

Az érzékeny s gondolatébresztő könyv a nem szokványos szexuális orientációk pszichológiai értelmezését mutatja. A hasznos, majd' 30 oldalas szótár után részben történeti elemzéseket kapunk. Hogyan küzdött a homoszexualitás kérdésével például a pszichoanalízis vagy a modern genetika. A szociálpszichológiai és klinikai fejezetek a családi szembenézés, a női szerepek s a támogató terápiás ajánlások bemutatásában igen jók.

Készítette: Pléh Csaba